

BÖLÜM 5

Kadın İnkontinansında Risk Faktörleri

Arzu MALAK¹

GİRİŞ

Uluslararası Kontinans Derneği (ICS-International Continence Society) tarafından tanımlanan üriner inkontinans (Üİ), “sosyal veya hijyenik soruna neden olan herhangi bir istem dışı idrar kaçırma şikayetidir”(1). Üİ, dünya çapında milyonlarca kadını etkileyen, kadınlarda en sık görülen pelvik taban disfonksiyonlarındandır (2,3). Üİ, yaşam kalitesini olumsuz etkilerken yaygınmasına rağmen sıklıkla az bildirilen bir durumdur. Üİ semptomları birçok popülasyonda bir damgalama olarak kabul edilmektedir (1). Kadınların yaşam kalitesini olumsuz etkilemenin yanı sıra ülkelere yüksek mali yük de getirmektedir. Yapılan çalışmalarda Amerika'da yıllık 12 milyar dolar stres üriner inkontinans tedavisi için harcandığı, sıkışma tipi üriner inkontinans için ise Kanada, Almanya, İngiltere, İspanya'da yıllık 7 milyar dolar harcandığı rapor edilmiştir (3).

Üİ hem erkeklerde hem de kadınlarda görülmekle birlikte kadınlarda daha yaygındır (1). Yetişkin kadınlarda üriner inkontinans görülme sıklığı ortalama yaklaşık %30 olmakla birlikte bu oran yaşla birlikte artmaktadır (3). Çok sayıda ülkeden yapılan nüfus araştırmaları, Üİ prevalansının yaklaşık %5 ila %70 arasında değiştğini ve çoğu çalışma herhangi bir Üİ prevalansının %25-45 aralığında olduğunu bildirmiştir. Prevalans, yaşla birlikte artmakta ve 70 yaşındaki kadınlarda kadın popülasyonunun %40'ından fazlasını etkilemektedir. Dünya

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, amalak@nku.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-3123-9626

hasarından sorumlu olan pelvik radyoterapinin aksine, üriner fonksiyonları koruyacağını da yaptıkları çalışmada ileri sürmüşlerdir (38).

Pelvik organ prolapsusu (POP) ile üriner inkontinans arasında ilişki bulunmaktadır. POP'u olan kadınlarda üriner inkontinans görülme sıklığı da artmaktadır. Khayyami ve ark. (2021) yaptığı çalışmada POP cerrahisinin tek başına POP ve beraberinde Üİ olan birçok kadında, özellikle ÜÜÜ'si olanlarda üriner kontinansa yol açtığını belirlemiştir (39).

SONUÇ

Kadın olmak üriner inkontinans için risk oluşturmakla birlikte yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Yapılan çalışmalarda kadında üriner inkontinans risk faktörleri; yaş, beyaz ırk, obezite, sigara içme, gebelik, kronik öksürük, menopoz, konstipasyon, vajinal doğum, doğum sayısı, fazla kafein alımı, karbonatlı içecekler gibi yaşam tarzi, histerektomi, pelvik cerrahi öyküsü olarak belirlenmiştir. Bu risk faktörlerinden korunarak kadında üriner inkontinans gelişme olasılığı engellenebilir.

KAYNAKLAR

1. Almutairi S, Alabaid O, Al-Zahrani MA, et al. Urinary incontinence among Saudi women: prevalence, risk factors, and impact on quality of life. European review for medical and pharmaceutical sciences, 2021; 25(20), 6311–6318. Doi: 10.26355/eurrev_202110_27001
2. Lamerton TJ, Mielke GI, Brown WJ. Urinary incontinence in young women: Risk factors, management strategies, help-seeking behavior, and perceptions about bladder control. Neurourol Urodyn. 2020;39(8):2284-2292. Doi:10.1002/nau.24483
3. Xie X, Chen Y, Khan A, et al. Risk Factors for Urinary Incontinence in Chinese Women: A Cross-sectional Survey. Female Pelvic Med Reconstr Surg. 2021;27(6):377-381. Doi:10.1097/SPV.00000000000000871
4. Milsom I, Gyhagen M. The prevalence of urinary incontinence, Climacteric, 2019;22(3):217-222, DOI:10.1080/13697137.2018.1543263
5. Değirmenci F, Vefikuluçay Yılmaz D. Bir kadın sağlığı sorunu: alt üriner sistem semptomları ve hemşirenin rolleri. HEAD, 2020;17(Ek sayı):82-87. Doi:10.5222/HEAD.2020.37928
6. Çapan, N. (2016). Pelvik taban disfonksiyonunda etiyoloji ve risk faktörleri. A. Karan (Ed.), Ürojinekolojide Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon içinde (ss.25-35). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri
7. Öz Ö, Altay B. Üriner İnkontinans Risk Faktörleri ve Hemşirelik Yaklaşımı. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2017; 6 (1): 34-37.
8. Daneshpajoh A, Naghibzadeh-Tahami A, Najafipour H, et al. Prevalence and risk factors of urinary incontinence among Iranian women. Neurourol Urodyn. 2021;40(2):642-652. Doi:10.1002/nau.24597
9. Xue K, Palmer MH, Zhou F. Prevalence and associated factors of urinary incontinence in women living in China: a literature review. BMC Urol, 2020;20(1):159. Doi:10.1186/s12894-020-00735-x
10. Islam RM, Bell RJ, Hossain MB, Davis SR. Types of urinary incontinence in Bangladeshi women at midlife: Prevalence and risk factors. Maturitas. 2018; 116:18-23. Doi:10.1016/j.maturitas.2018.07.012

ÜROJİNEKOLOJİDE VE KADIN İNKONTİNANSINDA GÜNCEL PERSPEKTİF

11. Al Kiyumi MH, Al Belushi ZI, Jaju S, et al. Urinary Incontinence Among Omani Women: Prevalence, risk factors and impact on quality of life. *Sultan Qaboos Univ Med J.* 2020;20(1): e45-e53. Doi:10.18295/squmj.2020.20.01.007
12. Mckellar K, Abraham N. Prevalence, risk factors, and treatment for women with stress urinary incontinence in a racially and ethnically diverse population. *Neurourol Urodyn.* 2019;38(3):934-940. Doi:10.1002/nau.23930
13. Townsend MK, Curhan GC, Resnick NM, Grodstein F. The incidence of urinary incontinence across Asian, black, and white women in the United States. *Am J Obstet Gynecol,* 2010;202(4): 378.e1-378.e3787. Doi:10.1016/j.ajog.2009.11.021
14. Barco-Castillo C, Plata M, Zuluaga L, et al. Obesity as a risk factor for poor outcomes after sling surgery in women with stress urinary incontinence: A systematic review and meta-analysis. *Neurourol Urodyn.* 2020;39(8):2153-2160. Doi:10.1002/nau.24459
15. Subak L, Richter EH, Hunskaar S. Obesity and urinary incontinence: epidemiology and clinical research update. *J Uro.* 2009; 182 (6):2-7.
16. Newman KD, Cardozo L, Sievert DK. (2013). Preventing urinary incontinence in women. *Lippincott Williams & Wilkins,* 2013; 25(5):389-394.
17. Pomian A, Majkusiak W, Lisik W, et al. Is bariatric surgery a prophylaxis for pelvic floor disorders? *Obesity Surgery.* 2018; 28(6): 1653-1658
18. Howard Z, Ross L, Smith L, et al. An Exercise Training and Healthy Eating Group Program (ATHENA) for Overweight and Obese Women with Urinary Incontinence: An Intervention Description. *Healthcare (Basel).* 2020;8(4):575. Doi:10.3390/healthcare8040575
19. Balalau DO, Olaru OG, Bacalbasa N, et al. The analysis of risk factors associated with women's urinary incontinence; literature review. *Journal of Mind and Medical Sciences.* 2021; 8(1):53-59. Doi: 10.22543/7674.81.P5359
20. Kawahara T, Ito H, Yao M, et al. Impact of smoking habit on overactive bladder symptoms and incontinence in women. *Int J Urol.* 2020;27(12):1078-1086. Doi:10.1111/iju.14357
21. Şahin E, Yeşilçınar İ, Kuşkanadı B. Son Trimestirdaki Gebelerin Üriner İnkontinans Yaşama Durumları ve Gebelik Deneyimlerinin İncelenmesi. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tip Dergisi,* 2022; 19(1): 1176-1183. Doi: 10.38136/jgon.868949
22. Rajavuori A, Repo JP, Häkkinen A, Palonen P, Multanen J, Aukee P. Maternal risk factors of urinary incontinence during pregnancy and postpartum: A prospective cohort study. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol X,* 2021;13:100138. Doi: 10.1016/j.eurox.2021.100138
23. Zhou HH, Shu B, Liu ZT, et al. (2018). Association between parity and the risk for urinary incontinence in women A meta-analysis of case control and cohort studies. *Medicine,* 2018; 97(98): 1-9.
24. Pizzoferrato AC, Briant AR, Le Grand C, et al. Influence of prenatal urinary incontinence and mode of delivery in postnatal urinary incontinence: A systematic review and meta-analysis. *J Gynecol Obstet Hum Reprod,* 2023;52(3):102536. Doi: 10.1016/j.jogoh.2023.102536
25. Tyagi, V. (2023). Urinary Incontinence. In: Layden, E.A., Thomson, A., Owen, P., Madhra, M. & Mogowan, B.A. (Eds.), *Clinical Obstetrics and Gynaecology* (5nd ed., pp. 129–138). Scotland: Elsevier.
26. Alizadeh A, Montazeri M, Shabani F, et al. Prevalence and severity of urinary incontinence and associated factors in Iranian postmenopausal women: a cross-sectional study. *BMC Urol,* 2023;23(1):18. Doi:10.1186/s12894-023-01186-w
27. Alperin M, Burnett L, Lukacz E, Brubaker L. The mysteries of menopause and urogynecologic health: clinical and scientific gaps. *Menopause,* 2019;26(1):103-111. Doi:10.1097/GME.0000000000001209
28. Huang H, Ding G, Li M, et al. Menopause and stress urinary incontinence: The risk factors of stress urinary incontinence in perimenopausal and postmenopausal women. *J Obstet Gynaecol Res,* 2023. [published online ahead of print, 2023 Jul 13]. Doi:10.1111/jog.15742

Kadin İnkontinansında Risk Faktörleri

29. Sung, V.W., Bradley, C.S. (2023). Epidemiology and psychosocial impact of female pelvic floor disorders. In: Barber, M.D., Bradley, C.S., Karram, M.M., & Walters, M.D. (Eds.), Walters and Karram Urogynecology and Reconstructive Pelvic Surgery (5nd ed., pp. 82-92). Canada: Elsevier.
30. Lian WQ, Li FJ, Huang HX, Zheng YQ, Chen LH. Constipation and risk of urinary incontinence in women: a meta-analysis. *Int Urogynecol J.* 2019;30(10):1629-1634. Doi:10.1007/s00192-019-03941-w
31. Murukesu RR, Singh DKA, Shahar S. Urinary incontinence among urban and rural community dwelling older women: prevalence, risk factors and quality of life. *BMC Public Health.* 2019;19(Suppl 4):529. Doi:10.1186/s12889-019-6870-6
32. Talasz H, Kofler M, Mariacher R, et al. Inappropriate pelvic floor muscle activation during forced exhalation and coughing in elderly female inpatients with urinary incontinence. *Physiotherapy.* 2022; 114:9-15. Doi:10.1016/j.physio.2021.04.003
33. Dicpinigaitis P. Prevalence of urinary incontinence in women with chronic cough. *Chest.* 2019; 155(4), 300A. Doi: 10.1016/j.chest.2019.02.290
34. Milsom, I., Altman, D., Cartwright, R., Lapitan, M.C., Nelson, R., Sillen, U. ve Tikkinen, K. (2017). Epidemiology of urinary incontinence (UI) and other lower urinary tract symptoms (LUTS), pelvic organ prolapse (POP) and anal incontinence (AI). İçinde P. Abrams, L. Cardozo, S. Khory, A. Wein (Ed.), Incontinence. 6th International Consultation on Incontinence: Paris; 1-143.
35. Willis-Gray, G.M., Dieter, A.A. ve Geller, J.E. (2016). Evaluation and management of overactive bladder:strategies for optimizing care. *Research and Reports in Urology.* 8, 113-122.
36. Dallosso, H.M., McGrother, C.W., Matthews, R.J., Donaldson, M.M., Leicestershire, M.R.C., Incontinence Study Group. (2003). The association of diet and other lifestyle factors with overactive bladder and stress incontinence: a longitudinal study in women. *BJU International,* 92(1), 69-77.
37. Tulokas S, Mentula M, Harkki P, et al. Stress urinary incontinence after hysterectomy: a 10-year national follow-up study. *Arch Gynecol Obstet.* 2022;305(4):1089-1097. Doi:10.1007/s00404-021-06378-z
38. Harendarczyk L, Cardaillac C, Vaucel E, et al. Impact de l'hystérectomie sur l'incontinence urinaire: revue de la littérature [Impact of hysterectomy on urinary incontinence: A systematic review]. *Prog Urol.* 2020;30(17):1096-1117. Doi:10.1016/j.purol.2020.06.002
39. Khayyami Y, Elmelund M, Klarskov N. Urinary incontinence before and after pelvic organ prolapse surgery-A national database study. *Int Urogynecol J.* 2021;32(8):2119-2123. Doi:10.1007/s00192-021-04738-6
40. Barbosa L, Boaviagem A, Moretti E, et al. Multiparity, age and overweight/obesity as risk factors for urinary incontinence in pregnancy: a systematic review and meta-analysis. *Int Urogynecol J.* 2018;29(10):1413-1427. Doi:10.1007/s00192-018-3656-9
41. European Association of Urology (2023). Management of Non-Neurogenic Female Lower Urinary Tract Symptoms. (03/08/2023 tarihinde <https://uroweb.org/guidelines/non-neurogenic-female-luts> adresinden ulaşılmıştır.)
42. Pang H, Lv J, Xu T, et al. Incidence and risk factors of female urinary incontinence: a 4-year longitudinal study among 24985 adult women in China. *BJOG.* 2022;129(4):580-589. Doi:10.1111/1471-0528.16936
43. Hu JS, Pierre EF. Urinary Incontinence in Women: Evaluation and Management. *Am Fam Physician.* 2019;100(6):339-348.
44. Ng KL, Ng KWR, Thu WPP, et al. Risk factors and prevalence of urinary incontinence in mid-life Singaporean women: the Integrated Women's Health Program. *Int Urogynecol J.* 2020;31(9):1829-1837. Doi:10.1007/s00192-019-04132-3

ÜROJİNEKOLOJİDE VE KADIN İNKONTİNANSINDA GÜNCEL PERSPEKTİF

45. Luo Y, Zou P, Wang K, et al. Prevalence and Risk Factors of Urinary Incontinence Among Elderly Adults in Rural China: A Cross-Sectional Survey. *J Wound Ostomy Continence Nurs.* 2022;49(1):78-86. Doi:10.1097/WON.0000000000000829
46. Xu C, Chen M, Fu J, et al. Urinary incontinence status and risk factors in women aged 50-70 years: a cross-sectional study in Hunan, China. *Int Urogynecol J.* 2021;32(1):95-102. Doi:10.1007/s00192-020-04259-8
47. Sussman RD, Syan R, Brucker BM. Guideline of guidelines: urinary incontinence in women. *BJU Int.* 2020;125(5):638-655. Doi:10.1111/bju.14927
48. Batmani S, Jalali R, Mohammadi M, et al. Correction: Prevalence and factors related to urinary incontinence in older adults women worldwide: a comprehensive systematic review and meta-analysis of observational studies. *BMC Geriatr.* 2022;22(1):454. Doi:10.1186/s12877-022-03111-6
49. Abrar S, Mohsin R, Samad A. Female Urinary Incontinence: Frequency, Risk Factors, and Impact on the Quality of Life of Pregnant Pakistani Women. *Pak J Med Sci,* 2023;39(3):667-671. Doi:10.12669/pjms.39.3.6313